

[Landbrugsministeren.]

ding, d. v. s. de forskellige hovedafvandingsopgaver: vandløbsreguleringer, større rør-lægningsarbejder, kunstige afvandinger og inddignings- og inddæmningsarbejder samt fælleskultiveringer og lignende. Det er imidlertid forudsat, at større hovedafvandingsopgaver ikke gennemføres efter grundforbedringsloven, og i øvrigt er hovedafvandingsopgaverne normalt foranstaltninger, der angår flere lodsejere, således at grundforbedringslovens finansieringsmåde er mindre hensigtsmæssig, idet der som oftest ikke kan opnås fuldstændig enighed blandt lodsejerne. Tvangsregler er derfor ofte nødvendige, og finansieringen må sikres på en særlig måde.

Det er derfor i forslaget til lov om finansiering af vandløbsregulering m. v., der skal afløse den gældende landvindingslov, foreslået, at der fortsat og i samme omfang som hidtil af statskassen bør ske en finansiering af hovedafvandingsopgaver m. v. Denne finansiering sker inden for rammerne af årlige bevillingsbeløb på den måde, at udgifterne forlods udlægges af statskassen og ved arbejdets afslutning deles i en låneandel og en tilskudsandel.

Det har været overvejet, om kommunerne burde overtage denne finansieringsopgave, idet vandløbsloven af 1949 forudsætter en vidtgående kommunal medvirken på dette område, men forhandlinger med de kommunale organisationer har efterladt det indtryk, at kommunerne ikke finder en ændring af landvindingsloven særlig hensigtsmæssig. På den anden side vil det ved lovens fremtidige administration blive søgt oplyst, om de kommunale bestyrelser ønsker at overtage finansieringen af den enkelte opgave efter vandløbslovens finansieringsbestemmelser.

Der er anledning til særlig at fremhæve, at der efter forslaget ikke vil være hjemmel til for statskassens regning at foretage landvinding på søterritoriet. Løsningen af sådanne opgaver må ske på anden måde, eventuelt ved særlig lov. Det samme må gælde for meget omfattende, f.eks. egnsvisse, afvandingsforanstaltninger.

Som udgangspunkt for statstilskud til hovedafvandingsopgaver er valgt den samme sats på 25 pct. som til grundforbedringsarbejder, men det er dog foreslået, at der kan ydes indtil 50 pct. tilskud dels i de til-

fælde, hvor der efter reglerne i vandløbsloven kan ydes et kommunalt og eventuelt statsligt tilskud, og dels hvor det drejer sig om afvanding m. v. af større, samlede områder.

Efter lovforslagene forudsættes grundforbedringsudvalgene og statens landvindingsudvalg opretholdt som rådgivende og tilsynsførende organer. Grundforbedringsudvalgene er foreslået udvidet med et medlem fra realkreditten.

I forslagene er indsat bestemmelser, hvor-efter der skabes en mulighed for at fremsætte krav om tilbagebetaling af statstilskud, såfremt den pågældende ejendom overgår til anvendelse uden for jordbruget.

Idet jeg med hensyn til de nærmere enkeltheder om finansieringsform, nyttevirkning samt de samfundsøkonomiske betragtninger m. v. kan henvise til landbokommissionens grundige og omfattende undersøgelser og i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslagene, skal jeg anbefale disse til velvillig behandling i det høje ting.

Endelig har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om indkøbsforeninger for mindre jordbrugere*.

Med dette forslag har jeg søgt at imødekomme husmandsforeningernes og indkøbsforeningernes ønsker om, at der stilles yderligere midler til rådighed for indkøbsforeningernes virksomhed. Der har fra alle sider været enighed om, at denne virksomhed ikke må standse; den er værdifuld såvel ved sin støtte til fremme af den nødvendige mekanisering som ved at hjælpe med til at hindre fejlinvesteringer.

Jeg har fundet det rimeligt at foreslå, at der stilles yderligere 25 mill. kr. til rådighed for foreningerne i perioden indtil 1970.

Mange foreninger har i det forløbne år nogenlunde kunnet tilfredsstille efterspørgslen efter midler til indkøb af traktorer m. v. ved hjælp af de tidligere udlånte statsmidler; men der er især i de store nord- og vestjyske foreninger et fortsat behov for yderligere statslån. Endvidere har de knappe udlånsmidler bevirket, at mange har nøjedes med at indkøbe brugte traktorer. Der er således i det forløbne år gennem indkøbsforeningerne indkøbt ca. 2.500 traktorer, og heraf har de ca. 1.500 været brugte. Dette

[Landbrugsministeren.]

kan være en uheldig udvikling, som jeg gerne ser ændret ved, at de enkelte foreninger får mulighed for større statslån.

Endelig har organisationerne ønsket en ændring, som jeg også finder vil medvirke til at undgå fejlinvesteringer, nemlig at 2 til 4 medlemmer skal kunne indkøbe for et større beløb i forening end hidtil, således at det er muligt for dem at erhverve de større og stærkere traktorer til 16.000-17.000 kr. eller eventuelt en mejetærsker i fællesskab. Der har været problemer, når flere medlemmer har ønsket et sådant fællesindkøb, uden at det har været muligt at oprette en fællesmekaniseringforening (der kræver 6 medlemmer) og derved opnå lån i indkøbsforeningernes samvirksomhed, således som der blev åbnet mulighed for ved ændringsloven i 1962. I forbindelse hermed vil jeg gerne bemærke, at nogle af disse foreninger har opnået en sådan størrelse, som man ikke havde forudset i 1962, således at maksimumsbeløbet på 50.000 kr. for udlån til disse fællesmekaniseringforeninger er blevet sat for lavt; dette foreslås derfor forhøjet til 80.000 kr. pr. forening.

Hertil kommer forskellige mindre ændringer, som organisationerne har ønsket, og som jeg har fundet rimelige. Om disse skal jeg tillade mig at henvise til lovforslaget og bemærkningerne hertil.

Jeg skal hermed anbefale lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Finansministeren (Henry Grønbaum): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme.*

De lovforslag angående ændringer i landbrugslovgivningen og udstykningslovgivningen, som landbrugsministeren har fremsat her i tinget, har medført, at det er blevet nødvendigt at foreslå ændringer i vurderingslovens regler om samvurdering og særskilt vurdering af faste ejendomme.

Efter de gældende regler er arealer, der er vurderet sammen med en landbrugs-ejendom, omfattet af landbrugspligten. For at udelukke, at en ejer af sådanne arealer får dem frigjort af landbrugspligten blot ved at begære dem selvstændigt vurderet, foreslås det, at selvstændig vurdering af arealer, der er vurderet under en landbrugs-

ejendom, kun må finde sted, når arealet efter 1. september 1960, d. v. s. efter 12. alm. vurdering, af landbrugsministeren er tilladt fraskilt ejendommen.

Jeg benytter samtidig lejligheden til at foreslå et par andre ændringer i vurderingsloven dels for at imødekomme et af jordfordelingssekretariatet fremsat ønske om, at foreløbige jordfordelingskendelser i relation til omvurdering og samvurdering sidestilles med ekspropriation, dels for at tilvejebringe hjemmel for, at man ikke skal vurdere de arealer og bygninger i Københavns Frihavn, der helt er fritaget for skatter såvel til staten som til kommunen. En vurdering har ingen skattemæssig betydning i disse tilfælde.

Idet jeg i øvrigt om de nærmere enkelt-heder henviser til forslaget og de dertil knyttede bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Baunsgaard): Herved tillader jeg mig at fremsætte *forslag til lov om oprettelse af et arbejdsaftalenævn.*

Gennem en lang årrække har folketinget, når omfattende konflikter truede, grebet ind enten ved at ophøje et mæglingforslag til lov eller ved at nedsætte et nævn til afgørelse af den aktuelle strid. Efter samme linjer har folketinget grebet ind, når en konflikt truede på et område, hvor samfundsmaskineriet i særlig grad er sårbart.

Der kan således siges at være en efterhånden ret gammel tradition for, at folketinget med tilslutning fra næsten alle partier har følt sig forpligtet til at beskytte samfundet mod konflikter, som i særlig grad kunne forventes at blive samfundsskadelige.

Det forslag, der her fremsættes, tilsigter ikke at gå videre i retning af indgreb over for arbejdsmarkedets parter end den hidtidige praksis. Formålet med forslaget er at oprette et nævn, hvis formandskab til stadighed kan følge udviklingen på arbejdsmarkedet og sikre sådanne stridigheder, som folketinget henviser til afgørelse, en behandling efter ensartede regler. Folketingets hidtidige praksis har på grund af manglende regler ofte givet anledning til unødigt dramatik, når folketinget ved siden af selve beslutningen om indgreb også i den aktuelle